

Пилупей Ю. А.,
асистент кафедри романо-германської філології та перекладу
Білоцерківського національного аграрного університету

СЛЕНГ, ЕТАПИ ЙОГО РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Анотація. У статті розглянуто поняття загального сленгу, його роль та історія виникнення. Детально було проаналізовано етимологію терміна «slang», від самих перших історичних згадок у хроніках і до сучасних досліджень.

Ключові слова: сленг, загальний сленг, кент, жаргон, розмовна мова.

Постановка проблеми. Проблематика соціально-культурних чинників мовного спілкування, зокрема сленгу, є предметом постійного наукового пошуку сучасної лінгвістики.

Сленг завжди був частиною нашої повсякденної мови. Він знаходить своє місце в усному спілкуванні по всьому світу. Розвиток нового суспільства впливає на мову. Характерна культура міста та його спосіб життя виникли за допомогою населення, яке було під впливом нового капіталістичного мислення та економіки. Велике населення, щільність його поселень, різноманітність соціальних груп, способи заробітку – всі ці фактори впливали на створення нової якості взаємодії та нової свідомості. Урбанізм як спосіб життя сприймався як прокляття чи благословення. У будь-якому випадку нова урбаністична культура включала в себе нову лексику. Сленг став частиною цієї лексики, який виражав нові соціальні категорії, нові форми соціальної нерівності, нові взаємовідносини, новий спосіб життя та інші розриви традицій [7, с. 5].

Мега статті – дослідити історичне походження терміна «сленг», з'ясувати особливості його виникнення, формування та розвитку і, найголовніше, дослідити його роль у сучасному світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти сленгу вивчалися у працях Еріка Патріджа [1; 2], Генрі Менкена [3], І.Р. Гальперіна [4], Е.Г. Бредлі, М.М. Маковського, В.О. Хомякова, Л.О. Ставицької [5], С.В. Пиркало, В.В. Балабіна [6].

Актуальність дослідження зумовлюється інтересом лінгвістів до проблем соціолінгвістики, а саме сленгу, який і дотепер не знайшов повного висвітлення в лінгвістиці. Багато лінгвістів стверджують, що сленг стає буденною частиною нашого життя, і ми стоїмо на порозі великих лексичних змін, і водночас багато спеціалістів стверджує, що це – «бур'ян», який необхідно викоринювати.

Виклад основного матеріалу. Сленг – це область лексики в постійному стані розвитку та змін, що складається з яскравих і барвистих слів і фраз, які характеризують різні соціальні та професійні групи, особливо коли ці терміни використовуються для спілкування всередині групи. Сленг забезпечує і посилює соціальну тотальність, але він також використовується в суспільстві загалом, щоб досягти атмосфери неформальної та дружньої ситуації, і чим більше хтось знає когось, тим більше можна спиратися на скорочення та сленг [8, с. 103].

Дослідник американського військового сленгу В.В. Балабін пояснює значення сленгу як «ненормативної, неформальної,

стилістично зниженої мови порівняно великого прошарку населення, що використовується з метою здійснення певних мовленнєвих функцій (експресивної, оцінкової, корпоративної, пейоративної, евфемістичної тощо) і складається з одиниць сленгізмів, що мають різну лексико-графічну маркованість» [6, с. 37].

Дослідники сленгу (В.А. Хомяков, Л.О. Кудрявцева) пропонують поділяти сленг на дві групи: 1) загальноповсякденну і загальновідому лексику різного походження, яка має широкую сферу вживання; 2) лексику, що вживається в більш-менш вузькій сфері, пов'язану з різними соціальними або професійними групами.

Сленг – нелітературна додаткова лексична система, яка представляє паралельну експресивно-оцінну, найчастіше стилістично знижену синонімію позначень загальновідомих понять і належить певній соціальній субкультурі; різновид соціолекту, соціально маркованої лексики певної суспільної групи (професійної, вікової тощо) в межах національної мови [9, с. 560].

За визначенням Ставицької Л.О.: «Сленг – це різновид розмовної мови, яка оцінюється суспільством як неофіційна («побутова», «фамільярна», «довірлива») [10, с. 40].

Досить складно та проблематично відслідкувати точно перші згадки про сленг в англійській лексикографії. Важко сказати, в якому конкретно столітті сленг бере свій початок та активно розвивається, з цього приводу існують лише припущення.

Вагомим внеском у дослідження американського сленгу є праця Генрі Менкена «American Language» [3]. На його думку, сленг – категорія загального розповсюдження, що перебуває за межами загальноприйнятих мовних норм. Учений стверджує, що «тривалість життя» одних сленгових одиниць визначається століттями, інші ж «безславно» гинуть, ледь з'явившись на світ.

Етимологічний словник Харпера Дугласа зазначає походження від англ. slang «жаргон». Слово датується ще з 1756 року Великим Оксфордським словником у значенні «низька, вульгарна мова» («language of a low and vulgar type»). А з 1801 року термін використовувався стосовно будь-яких професійних чи соціальних груп [11, с. 45].

Сам термін «сленг» слугував британським злочинцям для позначення своєї рідної мови. Версія, що сленг походить від слова slanguage ґрунтується на тому, що перша буква «s» добавлена до language в результаті зникнення слова thieves у словосполученні thieves' language, що означає «мова грабіжників».

Саме Френсіс Гроуз і ввів уперше вжиток термін slang як синонім терміна cant: «slang – cant language» [11, с. 46].

Коли в 1785 році «батько сленгу» Ф. Гроуз видав свою першу наукову роботу про «вульгарну» мову, його не задовольнив сам термін cant з його досить прозорою етимологією, яку лексикограф XVI ст. Т. Хармен пов'язував з дієсловом cante («говорити»). До 1811 року вдосконалена версія цього словника отримала нову назву – «Lexicon Balatronicum:

A Dictionary of buckish Slang University Wit and Pickpocket Eloquence», що на початку XIX ст. стає головним довідниковим посібником з англійського сленгу після того, як його два рази перевидавали з доповненнями та виправленнями [11, с. 47–48].

Саме британський лінгвіст Ерік Партрідж відноситься до найбільш авторитетних дослідників стратифікації англійської мови. Він є автором словників і монографій про англійське просторіччя. У своїй монографії «Slang Today and Yesterday», надрукованій у 1933 році, він пропонує чіткий розподіл мови, звертаючи особливу увагу на класифікацію нестандартної лексики [1]. У працях, присвячених різним аспектам сленгу, Ерік Партрідж спробував визначити місце сленгових лексем у «системі координат» ненормативної лексики, зіставивши сленг із дотичними лексико-стилістичними категоріями; психолінгвістичні фактори, на його думку, зумовлюють появу стилістично зниженої лексики. Він одним із перших підняв питання про таксономію сленгу та його видів. Уперше опублікована понад 40 років тому, праця залишається актуальною, охоплюючи значну кількість сленгових одиниць англомовного світу.

Те, що означає сленг для одного покоління, можливо, не є таким для наступного покоління, оскільки мова постійно змінюється, і слова та вирази можуть переходити від однієї форми до іншої. Оскільки лінгвісти Ларс Андерссон і Пітер Трудгіль погоджуються, що сленг включає «використання слів або виразів, які є надзвичайно неформальними і часто модними, а значить, досить тимчасовими» [12, с. 16].

Коли слова втрачають свій шокуючий або смішний ефект, їх потрібно замінити новими словами. Сленг частіше виникає у великих містах, а потім поширюється на решту країни. Сленг, який використовують люди, може суттєво відрізнитися залежно від їхніх віку, статі, соціального класу, соціальних груп та контексту.

Не існує стандартного тесту, який би зміг визначити приналежність слова до сленгової категорії чи до простої розмовної мови. Вирази, які ідентифікуються як сленг, часто несуть у собі розважальний характер, і вони майже завжди є альтернативним способом щось сказати. Розмовні вирази часто розглядаються як прямі, приземлені або чудернацькі. Сленг і розмовні вирази набувають різних форм: прості або складені слова, прості фрази, ідіоми або можуть бути у формі повного речення. Сленг ви не зустрінете у творчості «правильних» письменників, спікерів чи когось, хто намагається використовувати мову для формальних, переконливих або ділових цілей. Тим не менш, вирази, які можна назвати сленговими або розмовними, становлять основну частину американського спілкування в кіно, телебаченні, радіо, газетах, журналах та у неформальній бесіді.

Локалізовані сленгові лексеми мають короткочасне життя, але в разі дії сприятливих факторів такі сленгові вирази можуть поширюватися і бути у вжитку та на слуху досить довго. Чим далі вони поширюються, тим довше вони будуть у лексичному круговороті. Якщо вони триватимуть досить довго, вони можуть стати настільки добре відомими, що стануть частиною стандартної англійської мови. Більшість таких сленгових виразів просто приєднуються до величезної кількості подібних виразів і перебувають в активному вживанні, поки їх не змінять новіші терміни. В якийсь момент старі затримуються до тих пір, поки вони не будуть забуті всіма або будуть відроджені новим поколінням. Багато виразів, що «зависають» протягом десятиліть, з'являються знову

і знову в романах, фільмах або мають спорадичне використання в мові старших поколінь. Більше двохсот років жаргон злочинців був основним джерелом повсякденних сленгових слів. Алкоголь, наркотики та злочинність були міцно зафіксовані в суспільній свідомості з моменту заборони в Сполучених Штатах. Розважальна цінність злочину та правопорядку стала джерелом постійного потоку кримінального сленгу в романи, фільми, радіо та телевізійні шоу за останні півстоліття. Також те, що являється питанням соціального табу, стало частиною багатьох сленгових виразів.

Розумні чи образливі псевдоніми для людей є основним лінгвістичним продуктом підгрупи молодого покоління. Більшість сленгових слів, що стосуються особистого типу, расової, статевої, етнічної приналежності тощо, є досить грубими, часто ненависними і розглядаються деякими людьми як слова-табу. Вони є грубі або не будуть відноситись до сленгових чи розмовних. Сленг – це сленг, і той, хто шукає, як «збагатити» свій словниковий запас, повинен звернутись до нестандартного словника сленгової лексики [13].

Висновки. Використання сленгу зазвичай передбачає відхилення від стандартної мови та має тенденцію бути дуже популярним серед підлітків. Існує не тільки один сленг, але дуже багато його різновидів. Різні соціальні групи в різний час розробили власний сленг. Важливість шифрування та ідентичності коливається між цими випадками. Для того, щоб зберегти свою силу як засіб шифрування, вона повинна постійно відновлювати свій процес вираження, щоб ті, хто не входить до складу групи, залишилися нездатними його зрозуміти. Існування сленгових словників, звичайно, скасовує ефективність певних слів. Численні терміни сленгу переходять у неформальну мовленнєву мову, а звідти іноді – в основну формальну мову.

Сленг простежується у всіх сферах життя суспільства. Хоча він не обов'язково пов'язаний з неологізмами, часто це передбачає створення нових лінгвістичних форм або креативну адаптацію старих. Це навіть може призвести до створення таємної мови, зрозумілої тільки тим, хто знаходиться в певній групі (анти-мова). Сленг іноді утворює своєрідну соціологію, спрямовану на виключення певних людей з розмови.

Сленгові слова, як правило, функціонують спочатку як засіб шифрування, щоб неініціатор не міг зрозуміти розмову. Використання сленгу є засобом розпізнавання членів однієї групи та диференціювання цієї групи від суспільства загалом. На додаток до цього, сленг може бути використаний і створений суто для гумористичного або експресивного ефекту.

Сленг слід відрізнити від жаргону, технічного словника певної професії. Крім того, жаргон може не виключати учасників бесіди з розмови, а скоріше займатися технічними особливостями даної області, для яких потрібна спеціалізована лексика.

Підсумовуючи вищесказане, варто також зазначити, що сленг розпочинав своє існування як мова злодіїв, найбідніших верств населення, а з роками став невід'ємною частиною сучасного суспільства. Ми є активними його творцями, і саме від нас залежить, чи матиме він місце в сучасному світі, а також, чи будемо ми його використовувати в повсякденному житті під час спілкування з друзями та колегами.

Перспективи наступних досліджень вбачаємо в подальшому вивченні сленгу, а саме сленгових лексем в американському та британському варіантах англійської мови, беручи за основу твори передових письменників сучасності мовою оригіналу.

Література:

1. Partridge E. Slang Today and Yesterday. New York: The Macmillan, 1934. 476 p.
2. Partridge E. Usage and Abusage. Penguin Books, 1973. 380 p.
3. Mencken H.L. The American Language. New York: A.A. Knopf, 1992. 777 p.
4. Гальперин И.Р. О термине «сленг». Вопросы языкознания. 1956. № 6. С. 107–114.
5. Ставицька Л.О. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. К.: Критика, 2005. 464 с.
6. Балабін В.В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу. К.: Логос, 2002. 313 с.
7. Allan I.L. The City in Slang: New York Life and Popular Speech. New York: Oxford University Press, 1993. 320 p.
8. Crystal D., Davy D. Investigating English Style. New York: Longman Inc, 1969. 278 p.
9. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
10. Ставицька Л.О. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. К.: Критика, 2005. 464 с.
11. Липатов А.Т. Сленг как проблема социолектики: монография. М.: ООО «Изд-во Элпис», 2010. 318 с.
12. Andersson L., Trudgill P. Bad Language. London: Penguin books, 1992. 208 p.
13. Richard A. Spears. NTC's Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions. 2000. 576 с.

Пилипей Ю. А. Сленг, етапы его развития и место в современном мире

Аннотация. В статье рассмотрено понятие общего сленга, его роль и история развития. Тщательно изучена этимология термина «slang» от самых ранних исторических упоминаний о нем и до современных исследований.

Ключевые слова: сленг, общий сленг, кент, жаргон, разговорная речь.

Pylypey Yu. Slang, its stages of development and current place in the modern society

Summary. The article deals with the notion of general slang, its role and historical development. Slang etymology was thoroughly studied, taking to account first historical data about it and slang modern linguistic researches.

Key words: slang, general slang, cant, jargon, colloquial language.